

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Золотоніського районного відділу поліції Головного управління
Національної поліції в Черкаській області**

26.02.2024

м. Черкаси, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 26.02.2024 року групою НПМ здійснено відвідування Золотоніського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області (далі – ВП, відділ поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Теплюк Максим Петрович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області (керівник групи НПМ);

Строкань Сергій Ігоревич, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Відділ поліції розташований за адресою: Черкаська область, м. Золотоноша, вул. Січова, 3.

Начальник відділу поліції – підполковник поліції Вжесневський В'ячеслав Анатолійович.

Відділ поліції здійснює повноваження Національної поліції України на території Золотоніського району, до якої входять: м. Золотоноша, смт. Драбів, смт. Чорнобай.

Згідно з штатним розписом станом на 26.02.2024 у ВП 211 працівників (в м. Золотоноші – 151 посада, смт. Драбів – 30 посад, смт. Чорнобай – 30 посад), з них фактично працює 190 осіб.

Відділ поліції розміщено у триповерховій будівлі. На центральному вході наявна інформація про найменування органу поліції (*фото 1*). У приміщенні ВП №1 наявне підвальне приміщення, яке використовується як найпростіше укриття, у якому наявне: запас питної води, лави для сидіння, вогнегасники та інше споряддя.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування Золотоніського районного відділу поліції групою НПМ здійснено 20.07.2021.

За результатами попереднього відвідування керівництву відділу поліції надані рекомендації:

забезпечити питною водою затриманих осіб, які тривалий час (понад 3 години) перебувають у відділі;

забезпечити наявність на вході до будівлі попередження про відеоспостереження та розміщення таких попереджень в середині будівлі;

помаркувати сходи на вході до будівлі, обладнати пандус відповідно до вимог ДСТУ В 2.2 40:2018;

обладнати приміщення вестибюлю ВП тактильними і контрастними елементами необхідними для осіб з порушенням зору;

вжити заходів щодо недопущення випадків позбавлення (обмеження) затриманих осіб конституційного права на захист, передбаченого вимогами статті 59 Конституції України, Законом України «Про безоплатну правову допомогу», статтями 208, 213 КПК України, Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363;

забезпечити внесення до Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим достовірну інформацію щодо часу затримання зазначених осіб та прибуття адвокатів.

Із попередніх рекомендацій, наданих групою НПМ, виконано лише одну, перед входом до ВП з'явилася табличка, що попереджує про відеозйомку. У інших приміщеннях відділу поліції такі таблички відсутні.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України)

1. Облаштування кімнат для затриманих управління поліції не відповідає національним і міжнародним стандартам у частині забезпечення належних умов тримання осіб. Зокрема, у порушення пункту 11 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, пункту 18.2 Європейських пенітенціарних правил (Рекомендація № R (2006) 2 Комітету Міністрів держав-учасниць), підпункту 4 пункту 1 розділу VIII Інструкції рівень природного та штучного освітлення в камерах не відповідає нормі, відсутня вентиляція. Конструкція вікон камер не дозволяє утримуваним особам власноручно відкривати кватирки для провітрювання. Кімнати для затриманих не обладнані системою сигналізації (кнопкою виклику чергового), яка дозволяє утримуваним особам негайно встановлювати контакт із працівниками поліції.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покарання (далі – Комітет) у Дванадцятій Загальній доповіді [СРТ/Inf(2002)15] зазначав, що умови утримування в поліцейських камерах мають відповідати основним вимогам. Всі камери повинні бути чистими і мати належний розмір, відповідне освітлення і вентиляцію.

Також, Комітет наголошував, що за обставин відсутності засобів (як, наприклад систем виклику) для повернення уваги поліцейських значно зростає небезпека несвочасного втручання працівників поліції в можливі інциденти (насильство серед затриманих, спроби самогубства, пожежі тощо).

Крім того, враховуючи, що затримані особи утримуються в кімнатах для затриманих відділу поліції досить тривалий час, із порушенням термінів утримання та в неналежних умовах, така ситуація може призвести до чергових

заяв проти України до Європейського суду з прав людини про порушення статті 3 Конвенції та призначення виплат значної суми коштів, як моральної компенсації за моральну шкоду.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

2. Встановлено факт порушення вимог пунктів 5.3, 6.1.2, та 6.3 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 центральний до будівлі відділу поліції не обладнано зовнішнім пандусом (у разі неможливості влаштування пандусів слід застосовувати підйомні пристрої), у зв'язку з чим маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до приміщень ВП.

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина перша статті 28 Конституції України).

3. У порушення вимог пункту 3 Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561, підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», у ВП відсутня кімната для проведення слідчих дій, процесуальні дії із затриманими особами проводяться в приймальні на першому поверсі, без належної відеофіксації таких дій.

Комітет у Другій Загальній доповіді [СРТ/Іnf (92) 3)] наголошував, що електронні записи поліцейських допитів є додатковою гарантією недопущення жорстокого поводження із затриманими особами та надають також значні переваги самій поліції, оскільки виключають безпідставні звинувачення у фізичних чи психологічних знущаннях. Наявність записів здійснених поліцією допитів також зменшить вірогідність навмисної відмови затриманих осіб від попередньо наданих свідчень.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції України у Черкаській області:

1. Забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених у ході відвідування Золотоніського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області.

Золотоніському районному відділу поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області:

1. Створити умови для забезпечення вільного доступу до приміщень відділу поліції осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;

2. Обладнати кімнати для затриманих управління поліції у відповідності національним і міжнародним стандартам.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Черкаській області**

Максим ТЕПТЮК

Додаток до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

